

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№3 (52) березень 2009 р.

УНІКАЛЬНЕ ВИДАННЯ

«Пасії. Страсний хресний хід» – нова, особлива книга видавничого відділу «Ключі» нашої єпархії

На Великий піст у храмах усе в темних тонах: жалобні серпанки на іконах, сумні піснеспіви, напівморок. Часті доземні поклони... Правляться особливі служби: Великий канон преподобного Андрія Критського, Літургія ранішеосвячених Дарів... Серед великопісних відправ – і Пасії (Страждання), і Страсний хресний хід, що часто служаться разом.

Пасії – служба, присвячена передсмертним стражданням Христа, яку в XVII ст. впорядкував святий Петро Могила. Друга відправа – Страсний хресний хід – новостворене богослужіння, дещо подібне на так звану Хресну дорогу, що її відправляють у Католицькій Церкві. У різних варіантах цю службу звершують і в багатьох православних парафіях, однак у нас до сьогодні вона не була усталена. Тому архієпископ Луцький і Волинський Михаїл благословив роботу групи упорядників, які опрацювали різноманітні тексти за прикладом св. Петра Могилы.

Робота тривала три роки. Упорядники, редактори, богослови, музикознавці вивчили численні джерела, провели теологічні дискусії, консультації з компетентним представником Єрусалимської Православної Церкви, адже саме в Єрусалимі і православні, й інославні прочани з молитвою, із трепетним благоговінням проходять хресним шляхом Спасителя. Тож було опитано й волинських паломників, які брали участь у цій процесії на Святий Землі.

У такому вигляді текст «Пасії. Страсного хресного ходу» апробували торік у луцькому Троїцькому кафедральному соборі й під час прощі в Єрусалимі та знову внесли чимало змін відповідно до зауважень.

До обох цих служб додано найнеобхідніші пояснення і примітки для священників та мирян. Адже важливо не тільки те, щоби правилося рідною мовою, а й щоби відправа йшла чітко, була зрозумілою, щоби усі – і священнослужителі, і парафіяни – брали в ній участь усвідомлено.

Крім того, цю книжку можна використовувати не тільки у храмах, а й удома: домашнє читання евангельських уривків, молитов

(і не лиш у Великий піст) душекорисне для кожного вірянина, особливо коли людина страждає, хворіє, у тузі чи відчаї, коли потрібно пробуджувати совість до покаяння, милосердя, любові до ворогів, коли важко нести свій життєвий хрест.

У виданні є нотний додаток з кількома найпоширенішими страсними піснями, що теж фахово опрацьовані.

Архієпископ Михаїл благословив до друку книгу «Пасії. Страсний хресний хід». Її можна придбати у храмах та церковних крамницях і молитися на цих великопісних службах кожен зі своїм примірником.

Страсний хресний хід у Велику п'ятницю. Луцьк, 25 квітня 2008 р. Світлина Володимира Молявчика

Пасії.
Страсний
хресний хід

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

5 березня – святого благовірного князя Ярослава Мудрого

Християнські політики, особливо урядовці й очільники держави, мають особливий, надзвичайно тяжкий послух перед Царем царів: правити згідно з ученням Церкви тим народом, який увірено їм. Увірено не електоратом на виборах, а – Всевишнім. Бо сказано у Новому Заповіті: «...немає влади не від Бога» (Послання апостола Павла до римлян, 13:1). Саме велетенська відповідальність, що покладається Творцем на християнських політиків, змушує виокремлювати їх у наших молитвах: «За владу і військо Господеві помоліться».

Таку молитву Русь уперше промовляла за великого князя Володимира, якого назвала Красним Сонечком. Але якщо батько лише ввів Християнство у нашій Батьківщині (здебільшого формально), то його син Ярослав, названий Мудрим, багато попрацював, щоби укріпити на Русі нову віру.

Хоча то були далеко не демократичні часи, але коаліції, опозиції, меморандумів і

чвар у житті Ярослава Володимировича було чимало. Ледь-ледь не дійшло до ратної брани батька з сином, а коли після кончини Володимира громадянська війна все-таки вибухнула, Ярослав переміг у ній.

Коли ж він міцно сів на київському великокняжому престолі, то з-поміж інших справ, гідних володаря великої держави, узявся допомагати Церкві. Русь покрилася новими, вже мурованими храмами. Серед них – велетенський собор Святої Софії, Премудрості Божої, зведений у Києві на місці останньої битви русичів із печенігами. При ньому створено перший скрипторій (майстерню переписувачів) та першу книгозбірню на Русі. Звичайно ж, література була насамперед християнська. Стараннями князя укладено перший юридичний звід нашої держави «Руська правда», що містить прадавні закони, відредатовані в християнському дусі. Візантійський церковний Устав теж було пристосовано до умов Русі-України («Ярославів Устав»). Недарма закарбував літописець: «І до книг він мав нахил, читаючи їх часто вдень і вночі. І зі-

брав писців многих, і перекладали вони з гречизни на слов'янську мову і Письмо Святе, і списали багато книг. І придбав він кни-

ги, що ними поучаються віруючі люди і вітаються ученням Божественного Слова».

Якщо доти київськими митрополитами були тільки греки, то за Ярослава Православну Церкву на Русі очолив русич Іларіон. Початки Печерської лаври теж припадають на це мудре княжіння.

Варто зазначити, що в цей час утихають княжі міжусобиці у нашій Вітчизні, піднімається економіка, до Києва поспішають посольства з усіх-усюд, шукаючи спілки з могутньою Руссю. Словом, є чого повчитися в Ярослава Володимировича нинішнім керівникам нашої країни.

Точно не відомо, коли Церква канонізувала його як угодника Божого, – можливо, ще до монголо-татарщини, а можливо, значно пізніше. Факт лише, що його вшанування з плином літ потьмяніло, але тепер відновлюється з новою силою: «Святий благовірний князь Ярославе Мудрий, моли Бога за нас!»

Віктор ГРЕБЕНЮК

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

ючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 10 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ХРОНІКА

У капеланській службі

26 січня – 1 лютого поблизу селища Зіньків на Полтавщині відбувся Перший всеукраїнський зимовий православний молодіжний табір «Ліствиця». У саторії «Сосновий бір» зібралися 60 учасників із багатьох епархій нашого Патріархату, щоб поспілкуватися з одновітрянцями, поговорити з духовними особами на животрепетні теми, відпочити похристиянськи. Більшість із них уперше потрапили в такий табір, а деякі вже бували на літніх православних молодіжних таборах поблизу Берестечка.

Зимові таборяни, на відміну від літніх, яких духовно окормлювали один-два священники, мали багатьох душпастирів. У кожному з шести куренів був свій духівник, можна було поспілкуватися також із єпископом Полтавським і Кременчуцьким Федором, головою синодального управління у справах молоді (випускником Волинської духовної семінарії). А духівником усього табору був представник нашої епархії капелан Інституту ім. Липинського МАУП у Луцьку протоієрей Віктор Михалевич, який має чималий досвід роботи з молоддю.

Кожен день у таборі був заповнений добрими й цікавими справами. Молитви, круглі столи, екскурсії в центри традиційної української культури Опішню, Решетилівку, Гадяч, конкурси, ігри... Словом, сумувати було ніколи. За тиждень молоді люди і відпочили, і духовно оновилися.

14–15 лютого в Києві пройшов VII Всеукраїнський з'їзд православної молоді. У ньому взяли участь понад сто делегатів із майже тридцяти осередків. Із нашої епархії були капелан Волинського національного університету імені Лесі Українки протоієрей Михайло Бучак, о. Віктор Михалевич, ієромонах Константин (Марченко) – духівник Православного молодіжного братства Преподобного Миколи-Святоші, князя Луцького, голова Братства Сергій Когут і ще кілька братчиків.

Тема цього зібрання – «Духовність як відповідальність та особистий подвиг». Перед посланцями юних вірян виступили, зокрема, Патріарх Філарет, ректор Київської православної богословської академії митрополит Димитрій, а також єпископ Федір. До речі, цей владика у доповіді поставив за приклад роботу волинян.

Відтак делегати розійшлися працювати по групах. У групі, якою опікувався о. Віктор, взяли участь близько п'ятдесяти делегатів. Найцікавішою з-поміж багатьох була дискусія на тему «Чи поєднується проповідь Православ'я зі світським життям?»

За свідченням учасників з'їзду, цей форум був цікавішим і відкритішим для дебатів, аніж деякі попередні, що їх доволі часто скликає Київська Патріархія. І хоча волинян було виділено серед епархій, де робота з молоддю налагоджена краще, участь у з'їзді засвідчила, що праця з юністю в православному дусі ще тільки-но починається.

20 лютого у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки (ВНУ) відбувся перший в області віден-

НАШЕ МИНУЛЕ

ВОЗЗ'ЄДНАННЯ,
ЩО ЗІРВАЛОСЬДві гілки українського Православ'я мали стати
одно...

У статтях «Під прицілом» (№ 10 за 2007 р.) та «Крах ілюзій» (№ 1–2 за 2008 р.) автор вів мову про церковні справи в Україні під час Другої світової війни. У цій публікації він продовжує розповідь.

У житті Української Автокефальної Православної Церкви в першій половині травня 1942 р. сталася подія надзвичайної ваги. Владика Никанор (Абрамович) та Ігор (Губа) отримали доручення від адміністратора УАПЦ архієпископа Полікарпа підшукати кандидатів на єпископські кафедри і висвятити, заздалегідь поставивши його до відома. Від 9 до 17 травня 1942 року в Києві було пострижено в ченці, возведено в сан архимандритів і висвячено в архієреї УАПЦ шістьох осіб: Фотія (Тимошука) – на єпископа Чернігівського, Мануїла (Тарнавського) – Білоцерківського, Михаїла (Хорошого) – Єлизаветградського, Мстислава (Скрипника) – Переяславського, Сильвестра (Гаєвського) – Лубенського і Григорія (Огігчука)

хемандрит Платон (Артем'юк) на єпископа Заславського (Волинь); 13 вересня в луцькому соборі – архимандрит В'ячеслав (Лісицький) на єпископа Дубенського. Після цих чотирьох хіротоній німці у вересні заборонили подальші висвяти архієреїв. Таке ж розпорядження отримав і митрополит Автономної Церкви Олексій.

27 липня 1942 року до УАПЦ приєднався не знищений радянським терором митрополит Феодіп (Булдовський) із Харкова.

Швидке зростання парафій УАПЦ і релігійна праця єпископів непокоїли німецьку адміністрацію в Україні. Вона вимагала від митрополита Полікарпа забрати з Києва єпископа Никанора, а владика Мстислава перевести до одного з міст на вибір:

Учасники забороненого німецькою владою Собору єпископів УАПЦ, який відбувся таємно у жовтні 1942 р. в Луцьку під виглядом приватної зустрічі. Зліва направо: сидять архієп. Михаїл (Хороший), архієп. Ігор (Губа), митр. Полікарп (Сікорський), митр. Олександр (Іноземцев), архієп. Никанор (Абрамович), єп. Мстислав (Скрипник), єп. Сильвестр (Гаєвський); стоять – єп. Платон (Артем'юк), проф. І. Власовський, архієп. Геннадій (Шиприкевич), єп. В'ячеслав (Лісицький), прот. М. Малюжинський, прот. М. Житинський, прот. О. Потульницький

– на єпископа Житомирського. Ці хіротонії відбувалися таємно, навіть без узгодження з владикою Полікарпом, у нижній церкві Андріївського собору в Києві, щоб не довідалась німецька влада. Сталось це тому, що владика Никанор та Ігор були таємно поінформовані, що німецька влада має намір заборонити подальші архієрейські висвяти в УАПЦ. І дійсно, архієпископ Полікарп 26 травня 1942 року отримав розпорядження рейхскомісара України, щоби висвятити єпископів не відбувалися без попереднього погодження з керівництвом рейхскомісаріату України, якому належало також представляти докладні біографічні відомості про кандидата.

Собор єпископів УАПЦ у Києві 9–17 травня 1942 року, за постановами якого відбувалися ці хіротонії, прийняв кілька ухвал: 1) відповідно до вказівок блаженного митрополита Діонісія, вважати рішенням Почаївського собору єпископів 18 серпня 1941 року не обов'язковим до виконання; 2) оцінюючи розкольніцьку роботу цього собору як виразника представників московської орієнтації, не мати молитовного єднання з його учасниками; 3) священнослужителів «на звільнених українських землях» (за тодішньою термінологією) закликати до єднання в єдину УАПЦ; 4) уважати блаженнішого митрополита Діонісія Місцєблостителем київського митрополитичого престолу до наступного Всеукраїнського Церковного Собору.

Після висвяти в Києві шістьох архієреїв єпископат УАПЦ того року зріс ще на чотирьох ієрархів: 24 травня в луцькому соборі був рукоположений архимандрит Геннадій (Шиприкевич) на єпископа Січеславського; 23 червня в Андріївському соборі у Києві – архимандрит Володимир (Малець) на єпископа Черкаського; 2 серпня там же ар-

Ростов-на-Дону, Сталіно (Донецьк), Ворошиловград (Луганськ). Значалося також, що єпископ Мстислав не може бути на території з більшістю українського населення. Його праця на Лівобережжі України (Полтавщина, Харків) щодо національно-церковної пропаганди серед українських мас не сподобалася німцям і вони вирішили усунути його з теренів, заселених переважно українцями. Але тієї вимоги владика Полікарп не виконав. Ці єпископи були йому потрібні в Києві, бо велася підготовка до об'єднання Автономної Церкви з УАПЦ.

Церковна боротьба в Україні у 20-х роках, яку розпалювала тоді й більшовицька влада, залишила в народі грікі спогади. Тепер, коли відродження Церкви прийшло знову до розколу, люди, що прагнули Бога, впадали у відчай. Використовуючи ці настрої, автономісти ширили неправдиві думки, що нова автокефальна ієрархія нібито та сама, що ієрархія 1921 року, – безблагодатна і самосвятська. Автокефальний єпископат уболівав душею за національну Церкву, шукав шляхів припинення розбрату і злиття в єдину Церкву. Незважаючи на те, що глава Автономної Церкви митрополит Олексій (Громадський) не відійшов від Московської Патріархії і був постійним противником УАПЦ, все ж таки пізніше погодився на переговори про об'єднання.

З тією метою Адміністрація УАПЦ скликає до Луцька на 2–9 жовтня 1942 року на Собор єпископів своєї Церкви. Рейхскомісар Кох заборонив його, не вказавши причини. Але архієреї з'їхалися до Луцька, їхня зустріч формально мала характер приватних розмов, у результаті яких обрали делегацію в складі архієпископа Никанора і єпископа Мстислава. Вони виїхали до

ський бал. Кошти від продажу квитків мають спрямувати на побудову університетської церкви Святої Софії – Премудрості Божої. Тому бал благословили архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, а також представники інших конфесій. Із владикою були капелан ВНУ протоієрей Михайло Бучак та ректор Волинської духовної семінарії протоієрей Ігор Швець.

У Маневецькому деканаті

29 січня декан і настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в Колках священник Андрій Закидальський на запрошення першого заступника голови райдержадміністрації Святослава Рейкіна побував як гість на звітній річній конференції маневецької районної організації партії «Народний союз Наша Україна». Також душпастир обговорив проблеми Українського Православ'я на Маневиччині з народним депутатом України Володимиром Карпуком, зокрема щодо оренди землі релігійними організаціями для будівництва храмів.

Цього ж дня у централізованій районній бібліотеці для дітей відбулося чергове засідання клубу «Книголюб». Тема надзвичайно важлива: «Що означає жити щасливо?» Як уже траплялося раніше, бібліотекарі запросили на спілкування зі школярами (цього разу то були дев'ятикласники) і священника – о. Михайла Мельничука, настоятеля місцевої парафії Вознесіння Господнього. «Нині повсюди насаджується думка, що найважливіше в житті – матеріальні блага, що нібито в цьому – людське щастя. Проте людина складається не лише з тіла, а й з душі. Ніхто не заперечує потреби тіла. Та справжнє щастя неможливе без забезпечення потреб духовних, того, що відкриває нам шлях до вічного блаженства у Царстві Небесному», – розповів душпастир дітям.

У Ковельському районному деканаті

8 лютого в с. Білашів освятили надбанні хрести для новобудови – храму Різдва Пресвятої Богородиці, бо тут саме покривають дах. Богослужіння відправили декан протоієрей Іван Бонис, священники Віктор Дзюбровський (настоятель парафії), Василь Старевич.

Церкви в цьому селі ніколи не було, ходили молитися до сусіднього Рокитна, а кілька років тому влаштували тимчасову каплицю і взялися за зведення повноцінного храму.

«Що таке хрест? – запитав отець благочинний і відповів словами молитви: – „... Хрест є Церкві краса, царям – держава [сила], вірним – утвердження, [...] бісам же – рана“. Раніше у вас стояли хрести лише на могилках, тепер же вони – на бані Божого дому. Тож це знамення Христової віри нехай завжди надихає вас і зміцнює».

Серед вірян був і голова сільської ради Василь Касянчук, він і тримав одного з нових христів під час освячення.

22 лютого архієпископ Луцький і Волинський Михаїл відвідав парафію Великомученика й цілителя Пантелеймона у селищі Любинець. Він освятить престіл новозведеного невеличкого храму поруч із будівництвом іншого, великого.

«Коли бралися за спорудження цього дому Божого, напевне ж, хтось вагався: чи вистачить сил і грошей. А Господь дав і сил, і жертводавців – від серпня по грудень каплицю звели. І великий храм так само з Божою поміччю зведе. Цю

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

«...ТА ЗНАМЕННЯ НЕ ДАСТЬСЯ...»

Дехто занадто прагне чудес. Але будьмо обережні: не кожне чудо – від Бога!

Запитання

Чи всі чудеса є ознакою особливої милості Божої? Наприклад, оновлення чи мироточіння ікон.

Відповідає

протоієрей Михайло Бучак

Відомий професор Московської духовної академії Олексій Осипов у книзі «Чудеса истинные и ложные», яка нещодавно побачила світ, стверджує, що справжні чуда, котрі здійснюються силою Божою, трапляються рідко. Натомість багато чудес відбуваються завдяки демонічній дії, в тому числі через магів і екстрасенсів. За словами цього ж богослова, мироточіння не завжди звершується Божою силою. Відомо чимало випадків, коли мироточили не тільки православні ікони, а й... статуї язичницьких богів. Тому, на думку професора, легковір'я у сприйнятті чуда призводить до дуже підступних спокус і «при повному збереженні зовнішнього православ'я загрожує сповзанням нашої віри до прямого язичництва».

У книзі «О чуде» богослов А. Салтиков писав: «Істинне чудо ніколи не буває випадковим, але являється внаслідок внутрішньої духовної необхідності, і його значення зо-

всім не в насильницькому заволодінні волею людини шляхом дії зовнішнього ефекту (чуда), а в розкритті її внутрішньої духовної сторони життя».

Ми ж, на жаль, інколи більше захоплюємося чудесними змінами, що стаються з іконами (мироточіння, слезоточіння, кровоточіння), ніж чудесами, що стаються в житті людей, котрі живуть поряд. А прикладу цього ви бачили самі. Ось відбувається чудо: людина прийшла до Сповіді; щоб оно-витися, вона плаче; хвилюючись, довго розповідає про свої гріхи. На наших очах відбувається чудо зцілення душі. Це оновлення людини, її слези значно цінніші, ніж оновлення чи слезоточіння з ікон, але позаду людини лунає невдоволенний шепіт: «Скільки можна сповідатись, такими темпами я і на ринок не встигну».

Тож треба зрозуміти: чудо може відбуватися невидимо, непомітно; ми його можемо не розуміти й не усвідомлювати! І відчуття його іноді дано не кожному. Але це не значить, що чуда немає. Відчуття його може лише душа, повернута до віри. Усі чудеса, що відбуваються з іконами, мають одну мету: дати поштовх до чудесного змінення людських душ, їх оновлення і спасіння, а ко-

ли цього немає, то ми нагадуємо тих, хто приходив на Голгофу лише для того, щоб побачити видовище. Саме так!

Коли до Луцька кілька разів привозили кровоточиву ікону Спасителя, я був свідком такої розмови:

– Ти чув, привезли ікону Спасителя, що плаче кров'ю?

– Кровоточиву? Я вже бачив. А інших не привезли?

Страшні речі. Лежало зображення цієї ікони на ринковому прилавку. На моє запитання, з якою метою її поклали, почув: «Щоб краще торгувалось!»

У Свято-Введенському жіночому монастирі в Іваново можна почути термін «віддати ікону на мироточіння», ніби образ – це акумулятор, котрий віддають на підзарядку. Коли «станція» не працює, на дверях загадкової келії з'являється табличка «Сьогодні мироточіння немає».

На православних конференціях уже лунає запитання: навіщо віруючому християнину власна мироточива ікона? Чи не перетворюється подібна гонитва за чудом у колекціонування, а свята ікона – у свого роду сувенір? Ще і ще раз згадаймо, що Спаситель та святі отці забороняли людям самим

добиватись чудес і знамень.

Трапляється, що під впливом випадків правдивого мироточіння (саме випадків, не правила!) у деяких християн виникає азійтаж, постійне очікування чудес. «Якщо ікони мироточать в інших місцях, то і в нас вони повинні мироточити, що ж ми – гірші за інших? Хіба ми погано молимося?» – так дехто думає і так говорить.

Отож, не вимагаймо чуда від Господа, а краще з Його допомогою чудесно змінюймося самі. Краще ми будемо плакати, омиваючи через Сповідь свої душі, аніж ікони будуть плакати через наше гріховне життя. Найбільше чудо сучасності – це віруюча людина. Бажаймо цього чуда для себе і для ближніх.

Якщо ж такі у вашій оселі образ оновився чи замироточив, то обов'язково треба повідомити про це церковній владі. Архієрей або уповноважені ним священнослужителі визначать, що діяти і чи можна то вважати чудом. Мирянин не має права коментувати явище як чудо в духовному розумінні чи з точки зору Церкви. То право лише священнослужителів. А ви як вірні діти Церкви повинні їх послухати.

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

ТІЛЬКИ ДЛЯ ЖІНОК

Світський погляд на життя монастиря зсередини

Ззовні темно-сіра, непривітна о цій порі року будівля, сувора під хмарним небом, вразила внутрішньою світлістю: сяюча підлога, білі стіни і склепінчаста стеля, білі мереживні фіранки на вікнах і зелень на підвіконнях. Над цим усім – ікони: Ісуса Христа, Божої Матері, святих отців. Панує тиша, запах чистоти і ладану. Це – жіночий монастир Різдва Христового у Володимирі. І вкотре подумалося: так само монашество ззовні здається суворим, темним і похмурим, маючи всередині світлу, чисту і благодатну душу. Треба тільки вглядітись і побачити.

Помешкання

Історична споруда, пам'ятка архітектури (1718–1766 роки), праворуч від Собору Різдва Христового. Кілька літ тому вона мала величезні тріщини в стінах, однак, завдячуючи зусиллям ігумені Марії (Ігнатенко), руйнацію зупинено, відремонтовано два крила будівлі (а є ще і третє). В одному з них розміщено домову церкву Успіння Пресвятої Богородиці, келії сестер, послушницьку келію (кімната для гостей), у другому – кухня, приймальня ігумені, келії.

Домова церква різко відрізняється від пишних храмів, до яких ми зазвичай ходимо. Світла (вікна з трьох сторін), простора, з ніжно-зеленими стінами і високою білою стелею, вона водночас строга і затишна. На стінах та аналоях – ікони. Невеликі, вони підкреслюють враження простору й об'єму. І – самі лише живі квіти, подаровані Богу від серця зі щирою монашою молитвою.

На другий поверх дістаємося дубовими сходами, яким 240 (!) років – вони пам'ятають чи не всю історію монастиря. Відсутність штукатурки на стінах і склепіннях додає величності й суворості коридорам і келіям.

Не можу не сказати про підземну церкву, що під собором. Кругла (точніше, у формі квітки з пелюстками), вона має стелі заввишки до 4,2 метра і ніші для молитви монахів по периметру (колись монастир був чоловічим). Вівтарна частина являє собою триярусні гробівниці, в яких кілька літ тому ще покоїлися останки монахів у вцілілих гробах. На жаль, – каже матінка Марія, – влада вкотре проявила свою сутність, вивізи домовини у невідомому напрямку, не пояснюючи причин. Посередині круглої церкви розміщується кругла ж сповідальня до стелі (має два входи), на якій, власне, стоїть собор. Церква в аварійному стані, тому доступ для відвідувачів туди закритий.

Розклад

День у монастирі починається о 7-й годині ранку з молитовного правила, яке, подібно до щоденного ранішого вмивання, очищає душу й дає спокій і смирення на увесь день.

Легкий сніданок, після якого надходить час послухів (виконання завдань для кожної із монахинь). Найчастіше це господарські справи: прибирання, готування їжі, праця на городах, шиття одягу (нині ж довго не купити), прання, догляд за тваринами, серед яких – декоративний кролик, із яким бавляться і діти, і дорослі.

У недільні та святкові дні для насельниць послухи інші: стояти зі скринькою для збору пожертв, у кіоску з іконами та літературою, співати у хорі тощо. Матінка ігумені в неділі має такі справи: відвідати своїх духовних дітей, відправити молебні чи акафісти – і не тільки за тих, хто про це просить, а й за тих, хто потребує того найбільше. Звичайно ж, треба й вислухати всіх співрозмовників.

Обід у монастирі – не стільки їжа, скільки спілкування: час, який монахині проводять разом за бесідою.

По обіді знову виконуються послухи, а завершується день приготуванням домашньої церкви до наступного дня і вечірніми молитвами.

Сенс

Найголовніше питання, яке болісно прослило назовні: «Для чого? Для чого Ви пішли до монастиря, бо ж до монастиря не йдуть ВІД чогось, а ДО чогось?» І дивовижно щира, проста і величезна у своїй вірі відповідь: «Щоб славити Бога і дякувати Йому до кінця днів за всі блага, даровані Ним у цьому житті». І ще: «Я хочу бути в Раю, але не біля воріт, а якомога ближче до Нього»...

Труднощі й радощі

– Йдучи до монастиря, людина зрікається усього світу заради Бога і дає три обітничі: довічної чистоти, тобто цноти, добровільної вбогості (нестяжання) та досконалого послуху. Найважче, – говорить матінка Марія, – виконувати третю обітничу, яку даєш під час постригу: послуху. Надзвичайно трудно відмовитися від власної волі і бажань. У монастирі усе відбувається виключно з благословення настоятельки монастиря.

– Для жінки, яка приймає постриг, є додаткова складність – змиритися з тим, що ти ніколи не матимеш власних дітей. Тому

так мало жіночих монастирів... Але і нагорода на Небі більша, – продовжує черниця.

– Серце і душа радіють, коли бачу, як мої духовні сестри йдуть до церкви при всякій потребі – припасти на коліно, прикласти до ікони, помолитися – і виходять уже заспокоєні, умиротворені.

– Люди до нас приходять зі своїми бідами і проблемами. Відправляємо молебні, служимо акафісти – і Господь допомагає, виводить зі скрути. Допомагають і наші постійні помічники Олег, Тетяна, Віра – хто ділом, хто словом і підтримкою. Велика подяка їм, без них було б складніше, – каже настоятелька.

Відвідувачі

Сюди приїздять різні люди. За визначенням ігумені, паломники поділяються на туристів і прочан. Туристи приїхали, пробіглися монастирем, подивилися, купили буклети та іконки і побігли далі. Прочани ж привозять кожен свій білий і, найчастіше, залишають його тут, з Божою поміччю.

– Якщо є у жінки внутрішня потреба, у нас можна залишитися гостею, пожити протя-

гом місяця: жінкам, дівчатам, дівчаткам від 12 років. Запрошуємо усіх, усіх приймаємо. Та витримують далеко не всі – хто два дні, хто два тижні. Але того достатньо людині, щоб розібратися в собі. Йдучи з монастиря, наші гості уже інакше дивляться на світ, на себе, свої справи. Хтось пізнає Бога глибше... Ми чекаємо на прочанок – можливо, котрась із них стане нашою сестрою і служитиме Господу разом з нами, – закінчує тему ігумені. – Наша адреса: м. Володимир-Волинський, вул. Миколаївська, 14; телефон (03342) 3-87-30.

* * *

Повертаюсь додому, у звичну суєту. Враження таке, що покинула джерело світла, чистоти і правди – Самого Бога. Тепер знаю, що Він таки перебуває у Володимирському жіночому монастирі Різдва Христового.

Юлія СПІРИНА,
завідувачка видавничого
відділу єпархії «Ключі»
Світлина Данила ЗІНКЕВИЧА

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.

справу вашого життя будуть споминати по всі віки. Усякі життєві труднощі перемагайте з вірою, бо з вірою, як написано в Євангелії, горі скажи: „Рушся!“ – і вона зрушиться. Усі труднощі перемагайте з радістю. Бо Всевишній не створив людину для страждань, а створив для радості, навіть у випробуваннях. Тож ідіть по життю, радіючи усьому, що посилає Творець, і діліться з усіма цією радістю віруючої людини», – сказав у проповіді владики.

З високопреосвященним співслужили декан протоієрей Іван Бонис, настоятель парафії священник Степан Старевич та інші панотці.

Слід зазначити, що гроші на храм збирали і по селищу (здавали й деякі прибічники Московського Патріархату), і по всьому благочинню. Особливо постарався на будівництві церковний староста Федір Долінко: своїм коштом придбав понад сто вантажних машин будматеріалів. Допомагає і влада – голова райдержадміністрації Валентин Скуба та його заступник Олександр Місяць (вони були і на цій Божественній Літургії). Погляди громади і благодійників тепер звернені на фундамент великого Пантелеймонівського храму, що закладено поруч.

У Луцькому районному деканаті

12 лютого, на Трьох святителів (Собор вселенських учителів і святителів – Василя Великого, Григорія Богослова та Йоана Золотоустого), архієпископ Луцький і Волинський Михаїл прибув до християн сіл Боголюби й Богушівка.

У Свято-Василівській громаді Боголюбу на цей празник із 1990 року – відпустовий день, тож людей до храму приходило багато. Цього разу архієрей, відправляючи Божественну Літургію з районним деканом протоієреєм Віктором Пушком, іншими священнослужителями, підніс настоятеля боголюбських православних священника Олександра Сеніва у сан протоієрея. Владика також нагородив благословенними грамотами регентку хору Катерину Власову та хор у цілому (до слова, в ньому співає заслужений артист України Петро Савош). Хор, до речі, славить Бога не тільки на криласі, а й на сцені Будинку культури, як-от цьогогоріч на Стрітення. А боголюбський душпастир у свою чергу висловлює щирі вдячність депутатам місцевої ради за асфальтовану дорогу, прокладену не так давно до храму, та голові сільської ради Марії Якубовській за всіляке сприяння у розбудові церковного життя.

Із Боголюб владики, священники та пані Якубовська відбули до Богушівки, що на території цієї ж сільради. Хоча село налічує лише яких шістьдесят дворів, незабаром тут розпочнуть зводити церкву на честь Волинської ікони Божої Матері (перший Господній дім із таким найменуванням у єпархії). Тож Його високопреосвященство разом із протоієреєм Віталієм Антоном, який нині опікується богушівцями, та з іншими панотцями освятив хрест і місце під будівництво. Архієрей підбадьорив вірян у боговгодній справі.

Нехай же вирує справжнє християнське життя у цих селах з такими гарними, побожними назвами.

НАШЕ МИНУЛЕ

ВОЗЗ'ЄДНАННЯ, ЩО ЗІРВАЛОСЬ

Дві гілки українського Православ'я мали стати одно...

Закінчення. Початок на 2 стор.

митрополита Олексія для переговорів про об'єднання. Переговори відбулися в Почаївській Лаврі 8 жовтня того ж року і закінчилися підписанням Акта поєднання.

Німецька влада той Акт не визнала. Це було на руку єпископам-автономістам, котрі були вороже налаштовані до УАПЦ. Вони почали вимагати від свого митрополита зняти підпис із цього документа. Тож владику Олексій став називати Акт лише проектом поєднання. Німецька влада заявила, що до кінця війни не дозволить скликати Собор єпископів. Так поєднання і не відбулося.

Професор Іван Власовський, аналізуючи цей момент нашої церковної історії, висловився так: «Кожен, для кого не політика і не підлабузництво перед силою світу цього, а правда Божа стояла на першому плані, не міг не привітати і не визнати Акту миру церковного від 8 жовтня 1942 року».

Окупаційна німецька влада, обурена Актом поєднання, стала шукати ініціатора і прийшла до висновку, що це був єпископ Мстислав, який проявив непослух, не вихавши на Донбас чи до Ростова-на-Дону. Владика викликали до Рівного, де його заарештували та відвезли до Чернігова, а пізніше до Прилук. Там він не мав можливості священнодіяти. Заходи митрополита Полікарпа перед німцями звільнити єпископа Мстислава не мали успіху.

В атмосфері наростаючого неспокою, напружених стосунків між Церквами 7 травня 1943 року митрополит Олексій (Громадський) був помилково вбитий вояками УПА

під час поїздки з Кременця до Дубна автомобілем рейхскомісара.

Хоча митрополит Олексій належав до Автономної Церкви, він був церковним достойником і в 20–30-х роках багато добро зробив для рідного народу на Волині.

Після його загибелі німецька влада наказала єпископам автономної орієнтації вибрати старшого з-поміж себе. Собор відбувся у Ковелі. Присутніми на ньому були шість архієреїв: Дамаскин (Малюта), Іван (Лавриненко), Мануїл (Тарнавський), Федір (Рафальський), Іов (Кресович) та Никодим. Новим главою Автономної Церкви став єпископ Кам'янець-Подільський і Брацлавський Дамаскин. На соборі його піднесено в сан архієпископа з титулом – Волинський і Кам'янець-Подільський.

У 1942–1943 роках німецька армія зазнала великих поразок і безупинно відступала під натиском радянських військ. Одночасно посилювався німецький терор. Сотні церков нацисти спалили, іноді разом із загнанними туди священниками і вірними.

Найважливішою подією в УАПЦ під час Другої світової війни є здобуття національного єпископату. Це були священні акти хіротонії, що дали УАПЦ архієреїв канонічних, які ствердили спадковість у ній Божественної ієрархії. А от возз'єднання, на превеликий жаль, так і не відбулося.

Протоієрей Микола ЦАП, канцлер єпархії, викладач Волинської духовної семінарії, настоятель парафії Великомученика Юрія Переможця в Луцьку

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Віра у Бога – не просто слова

Віра потрібна кожній людині, як чиста вода чи повітря. Без віри в Бога людина зачмариться в своїх щоденних проблемах. Не раз буває: над чимось важко працюємо, а воно все намарне, тому що більше вірили і поклали надію на свої, людські сили, ніж на Бога.

Віра в Бога – не в словах. Віра засіваєтья в наших серцях через добрі вчинки. Потрібно над собою працювати, щоб цю віру в серці мати. Не забуваймо відвідати вкорих, поспішаймо на допомогу тим, які потребують цієї допомоги, не чекаючи від них плати, цінуймо труд інших. Щоб не втратити віру, не потрібно піддаватися спокусам, які ведуть до гріха. Адже дуже легко потрапити в середовище спокус: азартні ігри, телевізор (бувають повчально-пізнавальні перерадчі, з них можна доброго навчитись, але поганого – не дивитись). Люди віддаються пиятиці, лихослів'ю, крадіжкам, ненависті до ближнього, тому серця заповнені злом, втрачають віру в Бога.

Віра – як молодий пагінок, який зростає від слухання Божого слова і виконання його. Ми стоїмо перед відчиненими дверима невидимої Божественної сили. Завдяки вірі ми відчуваємо і бачимо видиме творіння Всевишнього, тому лише по вірі багато людей одержують зцілення. Віра веде нас на дорогу правди і любові, яка є промінчиком незгасаючого світла вічного життя для кожного із нас!

Багато є невіршених проблем у країні. Аби зупинити цей безлад, від малого до старого, від чиновника до простого люду – з молитвою всі звернімося до Бога. Треба покласти віру на Божу допомогу, щоб не було в країні холоду, голоду, безробіття і кровопролиття. Не будьмо впевнені в людських силах, не покладаймося на владу, а рішуче, з вірою ідімо до Господа. Молитва – це найкращий засіб любові й миру в кожній родині, в усій нашій країні!

Галина БОНДАРЮК, Луцьк

Будемо вдячні за все

У Нововолинську будеться Христо-Воздвиженська церква. І великою мірою за кошти родини Володимира і Надії Голяннів. Настоятель цієї церкви – їх син, протоієрей Віталій. Молода, грамотна людина, з університетським дипломом історика. Його проповіді ми завжди слухаємо, затамувавши подих.

Його батько Володимир Михайлович багато років їздив на заробітки, забезпечив себе і дітей житлом. А тепер вирішив побудувати храм. Не всі ж, виходить, переводять гроші в закордонні банки, а насправді люблять свою країну і дбають про її духовне відродження.

Церкву змурували в рекордні строки – за шість тижнів. Більше 80 тис. цеглин звантажили 60–80-літні бабусі.

*Носили дружно й жартома,
Забувши про хвороби,
Бо ця робота всім була
До серця, до вподоби.*

Церква вже накрыта, незабаром будуть вставляти вікна. А поки що служиться в тимчасовій каплиці.

Ми, парафіяни, також допомагаємо, хто чим може: і грішми, і рушниками, й іконами... Хочеться, щоб гарно і привітно було в нашій святині.

А може б, хтось знайшовся з добрим серцем, з вірою в Бога і допоміг би закінчити будівництво? Тепер залишаються внутрішні роботи і впорядкування території. Ми будемо вдячні за все: і за добре слово, і за допомогу. Подаємо наш банківський реквізити. Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ: 33467127, МФО 303398, розрахунковий рахунок № 260093013819.

**Від імені парафії
Воздвиженської церкви
в Нововолинську
Марія МАТВЕЄВА**

Церкви проти СНІДу

Міжконфесійний ресурсний центр з питань ВІЛ/СНІДу при Всеукраїнській раді Церков та релігійних організацій України 9–13 лютого провів другий тренінг для священнослужителів і активних вірян різних конфесій. Адже християнин повинен убачати в ближньому, хворому на СНІД, свого співбрата, який потребує співчуття. Ще більш важливо навчати вірних, що тільки чисте, цнотливе життя зводить до мінімуму ймовірність занедужання на цю тяжку хворобу. Тренінг став продовженням спільної практичної діяльності Церков та релігійних організацій України у цій сфері. Цього року захід став міжнародним: були присутні представники Вірменської Апостольської Церкви з Єревана, міжцерковних організацій із Кишинєва (Молдова) та Санкт-Петербурга (Росія). Співорганізаторами виступили Всеукраїнський благодійний церковний фонд «Віра. Надія. Любов» та досвідчені тренери Міжнародного альянсу з ВІЛ/СНІДу в Україні.

Від Київського Патріархату на цей захід було делеговано Патріархією та з благословення архієпископа Луцького і Волинського Михаїла кліриків нашої єпархії – викладача духовної семінарії (ВДС) священника Миколу Цап'юка, настоятеля парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білин і Святого Духа в с. Колодниця Ковельського районного деканату священника Василя Фурмана, а також вихованців ВДС Миколу Качмаря і Василя Пруса. Тепер вони у Волинській єпархії мають провести подібні тренування зі священниками й мирянами.

Праж загиблих стукає в наше серця

23 лютого в Луцькій міській раді відбулась нарада щодо увічнення пам'яті в'язнів Луцької тюрми, яких було знищено без суду і слідства на початку радянсько-німецької війни. Зібрання очолював заступник голови міськради Анатолій Пархом'юк. Оскільки нині частина масових захоронень перебуває на території Замкового чоловічого монастиря Архангелів, то в нараді взяли участь намісник обителі ігумен Святополк (Канюка) та представник духовної консисторії – канцлер протоієрей Микола Цап. Ними, зокрема, висловлено пропозицію, щоб після розкопок, проведених волинськими науковцями, усіх загиблих перепоховали поруч із монастирем, створивши пантеон.

Роботи мають розпочатися навесні з ексгумації тих останків, які покояться на монастирському подвір'ї.

На Синоді

25–26 лютого архієпископ Луцький і Волинський Михаїл взяв участь у черговому засіданні Священного Синоду (владика є тимчасовим членом цього органу управління Церкви протягом 2009 року), який проходить у Києві під головуванням Патріарха Філарета.

Офіційний сайт УПЦ КП *Cerkva.info* повідомляє, що ієрархи розглянули й прийняли рішення з різних питань церковного життя. Зокрема, було вирішено урочисто відзначити у цьому році 300-річчя упокоєння святителя Димитрія Ростовського (українця за походженням, автора відомого багатотомного видання «Життя святих») та гетьмана Івана Мазепи (жертводавця, фундатора й будівничого багатьох українських храмів і монастирів). Також Синод укотре закликав Московський Патріархат припинити практику так званого повторного хрещення, яку в цій Церкві вживають щодо охрещених у Патріархаті Київському, оскільки «ця практика є грубим порушенням Священного Писання, Символу віри, догматів і канонів Православної Церкви та не має під собою жодних історичних і богословських підстав».

**Віктор ГРЕБЕНЮК,
прот. Віталій СОБКО**

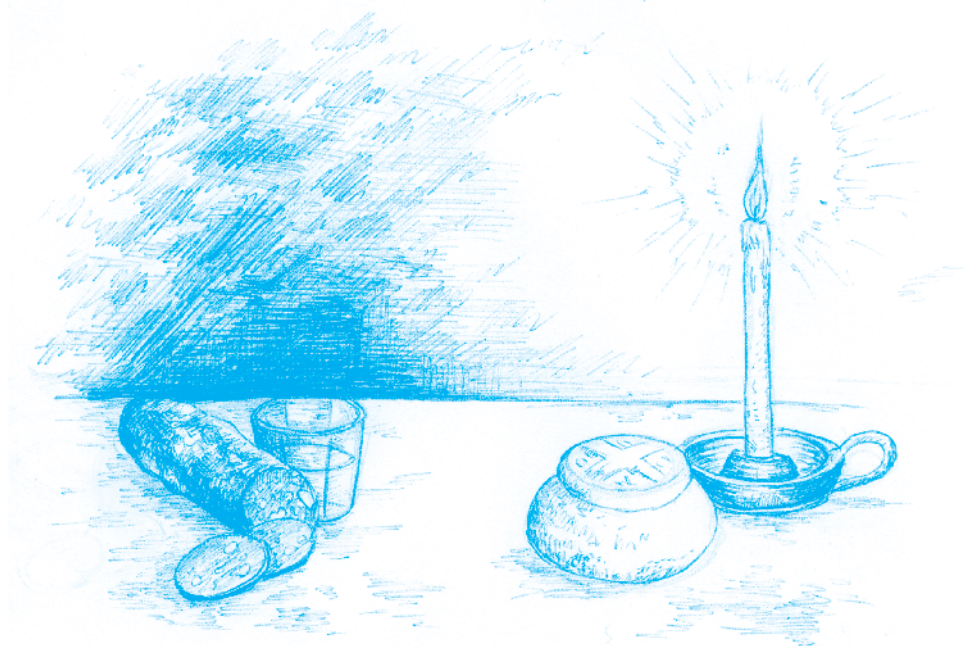
АЗИ ПРАВОСЛАВ'Я

ПОКИ МАЄМО ЧАС

Триває Великий піст. Спаситель знову дає можливість нам прийти до Нього, покаяться, очиститись від гріхів. Бог створив людей зі Своєї великої любові та доброти і призначив їх до вічного блаженства. Але це вічне блаженство потрібно заслужити своїм життям. А життя людське складне і багатогранне. Чимало випробовувань чекає людину на її життєвій дорозі. Дуже важливо для кожного християнина не розгубитись серед незгод, не впасти у відчай, а завжди пам'ятати, що Всевишній поруч, будь-якої миті готовий прийти на допомогу, бо Його любов до людей велика і постійна. На Бога завжди треба покласти надію. Тому в дні Великого посту молимося, сповідаємось, розкаюємось у своїх численних гріхах і просимо у Господа прощення. Кожен день починаймо і завершуймо молитвами; крім того, читаймо Святе Письмо, бо Слово Боже – це животворча вода, необхідна для спасіння й очищення людської душі. Слово Боже, немов меч, розсікає гріх і веде віруючу людину до покаяння.

У дні Великого посту очистьмо наші тіла і душі, змінимо свою поведінку. Стримуймо тіло від поживи і пиття, але насампе-

ред – душу від злих помислів, учинків, слів. Проженімо зі свого серця гнів, злобу і помсту, забудьмо про пустослів'я, лайки, обмови, осудження, лестощі, неправдомовство. Будьмо завжди спокійними, тихими, лагідними, покірними, смиренними. І тоді в серцях наших поселиться тільки любов. У молитвах своїх просимо терпіння і мудрості. Молитва – це бесіда нашої душі з Богом. Молимося усією душею своєю, всім своїм серцем. Під час молитви проганяймо сторонні думки. Ніколи не ремствуймо на долю, а дякуймо Спасителеві за все, що Він нам посилає. Коли нам важко, оглянімося навкруги – і побачимо людей, яким значно важче. Поспішаймо їм на допомогу, бо Великий піст – це час для добродійств. Тож, чинімо добрі діла, поки ще маємо час. Живімо у мирі, братолюбстві, поведьмо себе так, щоб стати зразком християнського поведіння. Допомогаймо чим можемо всім потребуємим, творімо милостиню, але таємно. Не вихваляймося своїми добрими ділами, бо інакше не потрапимо в оселі нашого Небесного Царя. Не будьмо сумні в дні Великого посту. Бо це наш найкращий час – час духовного цвітіння, час, коли

можемо відчувати благодатну тишу серця.

Просимо Господа, щоб навчав кожного з нас такої любові, якою любить Він людей. Просимо, щоб Творець допоміг нам відкрити серцем сприймати багатства життя і в мовчазній вдячності відчувати Його постійну, вічну присутність. Спрямуймо наші сер-

ця до Всеблагого, Джерела нашого життя, до вічного Бога. У мирі й чистоті проживімо Великий піст. Хай нам у цьому допоможе Спаситель.

Вадим СТОЛЯРЧУК,
вихованець Волинської духовної семінарії
Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

НАШІ ВІР'ЯНИ

МИЛОСЕРДЯ ДО... ЛЕЛЕКИ

Християни повинні мати співчуття не лише до людей, а навіть до тварин

Якщо Вас зацікавить тема цієї публікації, якою ми відкриваємо нову рубрику, то запрошуємо надсилати до редакції розповіді про своїх рідних, друзів, знайомих, які своїм життєвим прикладом надихають ближніх до християнського благочестя. «Волинські єпархіяльні відомості» наприкінці року відзначають автора найкращого матеріалу та його головного персонажа комплектами книжок видавничого відділу «Ключі» нашої єпархії.

Лелека – гордість пташиного двору на дачі родини Абрамовичів у селі Рованці поблизу Луцька. Господина помітила його зі ще одним бузьком восени, коли інші відлетіли в теплі краї. Згодом його пара кудись зникла, а самотній птах обжився на недобудованій хаті. Галина Павлівна стала підгодувати дзьобатого і припрошувати до себе додому. І одного дня побачила його на подвір'ї. Зловила, обіграла, нагодувала – і від тієї пори він у них живе.

Лелека не єдиний, хто знаходив прихисток у пані Галини. Тварини давно облюбували її садибу. Хто тут тільки не живе! Багато свійських тварин, не минають хату й зальотні гості. Влітку прилітають папужки. Якось, розповідає дочка Наталія Млинарська, залетіла сова. Удень спала, а вночі не давала спокою хазяям. Певний час жив і заєць. Його пильнували котенята. Перезимували в обійсті двоє їжаків. Свого часу в господарстві з'явилися маленькі кроленята. Кролиця ж не вижила, тож маленьких виходжувала кицька.

Коли пані Галина йшла вулицею, до неї збігались усі навколишні звірята. А один сусідський кіт, якого теж підгодувала, вилазив на хату і з висоти видивлявся, коли ж то буде йти його благодійниця. А як запримичав її, зіскакував з даху й супроводжував, куди йшла. Якось прийшли до неї сусіди на подвір'я, та не застали, попросили пса побігти знайти й покликати хазяйку додому. Собака довго не думав і за кілька хвилин привів Галину Павлівну. На її подвір'ї всі знайдуть чим пожитися й набратися сил, а господарі кожній істоті раді.

Почав набиратися сил і боцюн. Щоби тренувати крила, хазяйка переносила його на день у теплицю. Зайшли туди і ми, аби відзняти ошатного птаха. Тим часом пані Галина принесла йому поїсти, але забула зачинити двері. А птах

скористався моментом і вибіг на вулицю. Опинившись на волі, здійнявся на крила. Мабуть, відчув наближення весни. Покружляв навколо, сів біля брами, проте до людей не йшов. Півдня ловили його господарі, боялися, щоб не загинув, але більше ніж на два метри бусел до себе не підпускав. Лише надвечір, коли посилюлись морози і чорногуз добряче змерз, дався в людські руки. Тому на певний час хазяйка забрала його відігріватися до себе в квартиру. Птах ласував рибкою та все поглядав на небо. А коли відігрівся, почав літати по хаті, тож довелося підв'язати крила.

У гості до пані Галини стали приходити діти, аби подивитися на поважну птицю. Чорногуз уже звик до уваги людей

і дає себе погладити. Проте відчуває поклик весняного сонця й прагне у височинь.

Коли морози послабли, Галина Павлівна знову відвезла квартиранта на дачу. Надалі щодня купує йому рибку, а лелека тягне дзьоба до її рук. Він жеде приходу тепла, аби господиня розв'язала йому крила й випустила на волю. Вона ж хоче зробити це, коли потепліє і прилетять із вирію інші бусли.

Учинок Галини Абрамович, парафіянки Свято-Пантелеймонівського храму у с. Рованці (Гнідава), – яскравий приклад християнського милосердя. Вигодувати вибагливого птаха, та ще й пенсіонерці, сьогодні непросто. А якщо врахувати, скільки ще живності на її плечах, то тільки пошану викликають такі люди.

У книзі «Про віру і спасіння. Запитання і відповіді» архімандрит Амвросій (Юрасов) пише про милосердя до тварин. Їх треба нагодувати, пригріти. Вони ж так само відчувають людську любов і ненависть. Тварина знає, до кого можна підійти, а кого треба бояться. Прикладів, коли звірі (не тільки собаки) захищали людей, – безліч. Навіть хижак може бути вдячним людині за доброту. Нерідко птахи, коли їх випускають на волю, ще кружляють над домівкою, наче дякуючи і важко прощаючись зі своїм рятівником. В Едемському саду, наголошує отець Амвросій, люди і тварини жили гармонійно. Лише людське гріхопадіння похитнуло цю рівновагу. А життя святих свідчать, що добра людина приласкає і найсильнішого звіра, а злої він буде бояться. Наприклад, преподобний Серафим Саровський годував ведмеда, а святий Герасим приручив лева.

Тепер по містах бродять бездомні тварини, часто породисті, з ошейниками. Їх потримали, а потім вигнали. Тож перш ніж заводити якусь тварину, варто добре подумати, чи є можливість її прогодувати, чи не стане кіт, собака, пташка, хом'ячок іграшкою, яка згодом опиниться на вулиці. А вже вигнати з хати тварину, покинуту напризволяще – це теж гріх. То доведеться і його колись спокуювати?

Андрій ГНАТЮК. Світлина автора

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

ДУХ ПРЕДКІВ УЗИВАЄ

Останнім часом популярним став вислів «Знай українське, люби українське, захищай українське». Справжній громадянин, патріот чинить так завжди. Але чи кожен українець? Причин нехтування своїм, українським, багато, але не будемо в котрий раз їх називати для виправдовування.

На вісімнадцятому році нашої незалежності ми бачимо, на превеликий жаль, що неукраїнська продукція, як матеріальна, так і духовна, перенасичує наші ринки, телеканали, книгарні.

А щоб наша молодь знала, любила і захи-

щала все українське в себе, на українській землі, треба, як це не парадоксально, поки ще не пізно, розвивати духовність, патріотизм не лише у дітей, а й у їхніх батьків.

Ми мусимо активно захищати своє, українське, і тоді, можливо, збільшиться кількість справжніх, глибоко віруючих в Бога українців у нашому парламенті й уряді. Тоді, можливо, хоч би на Першому національному каналі телебачення ми побачимо церковні Богослужіння не лише на Різдво і Великдень, а й у кожному неділю, на кожне велике релігійне свято.

Не секрет, що виховання дітей, молоді змістилось на задній план, малі зрушення в духовному вихованні підрастаючого покоління, як у дошкільних, шкільних установах, так і вищих.

Нарешті з 2007/2008 навчального року в школах України введено предмети «Християнська етика в українській культурі» (1–4 кл.) і «Основи християнської етики» (5–6 кл.). Щоправда, це не обов'язкові предмети, але, дякувати Богу, все-таки питання духовного виховання зрушилося з місця. Хоча, звичайно, година на тиждень виховання в учнів християнської моралі – це замало. Але потрібно перебудувати всю систему освіти і підходи до формування особистості, справжнього українського грома-

дянина. Без сім'ї, живого прикладу батьків учителям буде дуже трудно досягти позитивних зрушень.

Подбаймо ж усі разом про духовний розвиток кожної дитячої особистості, якщо хочемо справедливості, миру і взаєморозуміння. Ми, як духовно багатий український народ, не даймо вивітрити з наших душ непам'ятством, безвідповідальністю духовні й культурні надбання предків, бо інакше буде нам великий гріх. Дух предків уживає: пам'ятайте, збагачайте, передавайте нащадкам духовні цінності українців!

Віра ТКАЧУК, голова луцького методоб'єднання вчителів християнської етики

БУДЬМО ПИЛЬНІ!

НЕ ЗОЛОТИ РУЧКУ БРЕХУНОВІ

...Тьмяно блимає лампадка біля закіп-тужених ікон. За столом – бабуся у старо-світській хустці, на колінах у бабусі – чорний кіт. Покорчені старечі пальці неквапливо перебирають колоду засмальцьованих карт: «Трапиться тобі, серденько, білявий. Покохаєш ти його, любонько, тільки ж не судився він тобі: перейме його чорнява суперниця».

...Водить брудним нігтем по білій долоні особа циганської, чи то пак ромської, національності, поблискує золото з вух, шиї, пальців і рота: «Буде тобі, яхонтовий мій, далека дорога, буде, сердоліковий ти наш, і казенний дім».

...Миготить знервована свічка; запах дорогих парфумів; випещені ручки, витончені риси; сконцентрована тиша... і – «Прийди, о прийди, дух Бонапарта! Повідай, о повідай нам наше майбутнє!»

Вам відомі ці сценки? Ну звісно, ворожки та медіуми жнуть своє струєне живо: хто вдатніше, хто по-аматорськи, але трусять гаманці довірливих жертв.

Помічено, що мода на чортівню та на всіляке «харе Крішна, харе Рама», на блаватських, кастанед, іванових посилюється у часи суспільних переломів. Але такої лавини гороскопів досі ще не було. Вмикаєш інтернет – гороскоп, розгортаєш дитячий журнал – гороскоп. Хочеш послухати прогноз погоди – знов-таки ворожіння по зорях.

«Зірки віщують: завтра овнам не слід вимовляти слів, що починаються на „бе“ і „ме“, а риbam – треба взагалі мовчати», «народженим у рік мавпи наступного тижня щаститиме у шлюбі, якщо

ти, що вас не попереджали: «Боязливих же, і безвірних, і мерзких, і убивників, і розпусників, і чарівників, і ідолопоклонників, і всіх лжеців – пай їхній в озері, що горить огнем і сіркою», – йдеться в Одкровенні апостола Йоана Богослова.

Віктор ГРЕБЕНЮК
Ілюстрація Марії ГРИСЮК

вони не дивитимуться у люстерко», – авторам таких гороскопів, схоже, не бракує гумору. Проте є люди, що сприймають їх як одкровення з небес.

Годі жартів. Дивовижно, що багато хто вірить у гороскопи, дотримуються рекомендацій астрологів. Але більш дивовижно, що деякі ворожки й зіздарі дещо таки вгадують. Звідки ці таємні знання? Чому ці посвячені в таємниці прагнуть поділитися з нами? Неже тільки задля грошей?

На сторінках Святого Письма не раз наголошується: людям не слід знати свого майбутнього, і дізнаватися його – гріх. Дізнатися ж майбутнє можна силою сатани («сатана» давньоєврейською означає «ворог»; «брехун»), оскільки деякий час він був першим серед янголів (з ім'ям Люцифер, тобто Осяйний), мав доступ до таємних знань. Та потім повстав проти Всевишнього, прагнучи сам стати владикою світу.

Бог створив нас вільними. Ви маєте свободу вибирати: можете вірити Богові і Божому Слову – Біблії, а можете легковажити Його заборонами і чаклувати: ворожити на картах, на кавовій гуці, на свинячих кендюхах, викликати злих духів, читати гороскопи. Але тепер ви не зможете сказа-

ВІТАННЯ

Висвяти

Іподиякона Володимира Красенка 8 лютого висвячено на диякона;
іподиякона Олега Рудя 12 лютого висвячено на диякона, а 1 березня – на священника.

Постриг

Послушницю Галину Стасюк, насельницю монастиря Різдва Христового у Володимирі, 4 лютого пострижено в рясофор з ім'ям Валентина.

Нагороди

Ієромонаха Константина (Марченка), намісника монастиря Святителя Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек., 8 лютого піднесено до сану ігумена;
священника Олександра Сеніва, настоятеля парафії Святителя Василя Великого в с. Боголюби Луцького райдеку., 12 лютого піднесено до сану протоієрея.

Ювілеї

Храму Мучениці Світлани в Ковелі 22 лютого – 5 років від освячення місця під будівництво;

священнику Андрієві Ричаку, настоятелю парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці в с. Гредьки та Успіння Богородиці в с. Городище Ковельського райдеку., 5 квітня – 30 років;

священнику Юрієві Кривіцкому, настоятелю парафії Великомученика Пантелеймона Цілителя в с. Федорівка й Трьох святих у с. Діхтів Володимирського дек., 7 квітня – 25 років, а 20 квітня – 5 років священничого служіння;

протоієрею Романові Бодаку, ратнівському деканові й настоятелю парафії Пророка Іллі в Ратні, 10 квітня – 15 років священничого служіння;

протоієрею Ігореві Швецю, ректорові Волинської духовної семінарії та настоятелю храму Преображення Господнього

в Луцьку (нижньої церкви кафедрального собору Святої Трійці), 12 квітня – 50 років;

священнику Ростиславові Дідуху, настоятелю парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона в Ковелі, 13 квітня – 10 років священничого служіння.

священнику Богданові Лисаку, настоятелю парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Городище Луцького райдеку., 20 квітня – 30 років;

протоієрею Ігореві Бігуну, клірикові собору Різдва Христового у Володимирі, 22 квітня – 35 років.

Щиросердечно вітаємо священнослужителів і рясофорну черницю Валентину. Божого благословення на многії літа, ясної Господньої благодаті, міцного духовного й тілесного здоров'я та всіляких гараздів!

ОГОЛОШЕННЯ

• НЕ ВУЛИЦЯ, А ЦЕРКВА нехай виховує ваших дочок і синів. При Миколаївському монастирі в с. Жидичин поблизу Луцька починає роботу **Православний центр виховання дітей та молоді «Дорога, правда і життя»**. Щонеділі буде викладатися Закон Божий: діятимуть гуртки: церковного співу, образотворчого і декоративного мистецтва, театральний, літературна студія. Навчання безплатне. Доставка дітей із Луцька до Жидичина і назад безкоштовна. Усі довідки – за телефонами: 5-14-62, 78-28-63, (095) 687-59-45, (095) 896-12-14.

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої

Трійці на **духовні заняття священника Андрія Ротченкова**. Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2, працює **епархіяльний оптовороздрібний склад-магазин**. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священничий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок-п'ятницю з 10 до 18 год., в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

ПАЛОМНИЦТВА

4 квітня – до почаївських святих: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися до 3 квітня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 50 грн.

11 квітня – до святих Києва: Печерська лавра – Введенський монастир – Видубиць-

кий монастир – Іонівський монастир – Михайлівський Золотоверхий монастир – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 9 квітня. Виїзд 10 квітня о 23.30. Повернення – 11 квітня о 23.30. Вартість поїздки 150 грн.

21–23 квітня – *піша* проща до Почаєва. Зголошуватися до 19 квітня. Вихід о 6.30.

Виїзд (вихід) на всі богомілля – від Свято-Троїцького собору в Луцьку.

Планується паломництво до святих Грузії.

Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77.

ОФІЦІЙНО

Священника Вадима Криворучка звільнено від обов'язків настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Сокіл Рожищенського дек. із за-

рахуванням поза штат єпархії (указ № 6 від 4 лютого 2009 р.).

Священника Володимира Левицького звільнено від обов'язків настоятеля парафії Рівноапостольної княгині Ольги і клірика собору Покрови Пресвятої Богородиці в Ківерцях (указ № 7 від 10 лютого 2009 р.).

Протоієрея Богдана Старовського призначено настоятелем парафії Рівноапостольної княгині Ольги в с. Залісці Рожищенського дек. (указ № 8 від 17 лютого 2009 р.).

Священника Ярослава Литвина звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в с. Жабчє Горохівського дек. із зарахуванням поза штат єпархії та правом переходу в іншу (указ № 9 від 17 лютого 2009 р.).

Протоієрея Богдана Якіма звільнено від обов'язків опікуватися парафією Святого Духа в Берестечку Горохівського дек. (указ № 10 від 17 лютого 2009 р.).

Священника Сергія Крука звільнено від обов'язків настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Скригово Горохівського дек. (указ № 11 від 17 лютого 2009 р.) і призначено настоятелем парафії Апостолів Петра й Павла в с. Жабчє Горохівського дек. (указ № 14 від 17 лютого 2009 р.).

Священника Володимира Курчина звільнено від обов'язків настоятеля парафії Вознесіння Господнього в с. Козлиничі Маневицького дек. (указ № 12 від 17 лютого 2009 р.) і призначено настоятелем парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Скригове з опікою парафії Святого Духа в Берестечку Горохівського дек. (указ № 13 від 17 лютого 2009 р.).

Священника Анатолія Устимчука призначено настоятелем парафії Вознесіння Господнього в с. Козлиничі Маневицького дек. (указ № 15 від 17 лютого 2009 р.).

Священника Степана Цапа призначено настоятелем парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Заріччя Володимирського райдеку. (указ № 16 від 19 лютого 2009 р.).

Священнику Олександрові Лосєву дано благословення провести парафіяльні збори релігійної громади Різдва Йоана Хрестителя в с. Нові Червища Камінь-Каширського дек. з переобранням парафіяльної ради (указ № 17 від 23 лютого 2009 р.).

Священника Василя Старевича призначено настоятелем парафії Великомучениці Варвари в с. Черкаси Ковельського райдеку. (указ № 18 від 24 лютого 2009 р.).

Протоієрея Віталія Антонюка призначено настоятелем парафії Волинської ікони Божої Матері в с. Богушівка Луцького райдеку. (указ № 19 від 24 лютого 2009 р.).

Протоієрея Ігоря Швеця призначено настоятелем храму Преображення Господнього в Луцьку (нижньої церкви кафедрального собору Святої Трійці) (указ № 20 від 2 березня 2009 р.).

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
Віддруковано в МП «Зоря»
м. Луцьк, просп. Волі, 2, тел.: 8 (03322) 4-60-38
Наклад 4000 пр. Ціна за домовленістю.
Зам. № 138 від 18.03.2009 р.

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
Передплатний індекс 91241
Засновник і видавець –
Управління Волинської єпархії Української
Православної Церкви Київського Патріархату.
www.pravoslavja.lutsk.ua
Адреса редакції: 43025 м. Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82
pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакція:

протоієрей Віталій СОБКО (заст. головного редактора), ієромонах Константин (Марченко), священник Андрій РОТЧЕНКОВ (редактор дитячої сторінки), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), Олександр БІЛЬЧУК (верстка, ТЗОВ «ІНІЦІАЛ»), Галина МЕЛЬНИК (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.